

KARLSTADS KOMMUN

STRATEGISK PLAN OCH BUDGET 2022–2024

Typ av styrdokument	
Giltigt från och med	2022
Beslutande instans	Kommunfullmäktige
Dokumentägare	Ekonomidirektör

VISION		
ORGANISATION	RAMAR OCH MÅL	NORMER OCH VÄRDEGRUND
<p>"Vem ansvarar för vad"</p> <ul style="list-style-type: none"> • Reglemente • Bolagsordning • Delegeringsordning • Stadgar 	<p>"Vad vill vi uppnå"</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plan • Handlingsplan • Verksamhetsplan • Affärsplan 	<p>"Hur ska vi agera"</p> <ul style="list-style-type: none"> • Policy • Riktlinje • Anvisning

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INLEDNING	4
BLÅGRÖNA STYRETS INRIKTNING I STRATEGISK PLAN OCH BUDGET	5
KARLSTAD – EN KOMMUN DÄR MÄNNISKOR VÄXER	5
FOKUS PÅ BARN OCH UNGA	5
FRILUFTSLIV OCH RÖRELSE	6
PSYKISK HÄLSA OCH VÄLMAENDE	6
HELA KOMMUNEN SKA LEVA OCH UTVECKLAS.....	6
KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT	8
UPPDRAG.....	8
FINANSIELL ANALYS.....	11
FINANSIELLA RAPPORTER	15
STRATEGISK PLAN	20
INLEDNING	20
EN KOMMUN FÖR ALLA.....	21
EN KUNSKAPS- OCH TILLVÄXTKOMMUN	24
EN MILJÖSMART KOMMUN	26
ETT HÅLLBART ARBETSLIV.....	28
PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR	30
OMVÄRLDSANALYS	30
DEMOGRAFI.....	32
SAMHÄLLSEKONOMI/KONJUNKTUR	33
EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR.....	34
SÅ STYRS KARLSTADS KOMMUN	37
VISIONEN VISAR RIKTNINGEN – ETT BÄTTRE LIV I SOLSTADEN	37
GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING	38
STRATEGISK PLAN PEKAR UT DE PRIORITERADE MÅLOMRÅDEN	39

INLEDNING

Kommunfullmäktige beslutade den 15 juni 2021 om Strategisk plan och budget 2022–2024. I beslutet fastställdes skattesatsen tillsammans med den verksamhetsmässiga inriktningen och de ekonomiska ramarna. Mer information och underlag till beslutet finns på karlstad.se

- Skattesatsen fastställdes till 21 kronor och 27 öre.
- Driftbudget, investeringsbudget, exploateringsbudget, resultatbudget och kassaflödesbudget fastställdes.
- Innehåll i den nya visionen fastställdes.
- Strategisk plan fastställdes.
- Det budgeterade resultatet 2022 uppgår till 114 miljoner kronor, vilket motsvarar två procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning och är det samma som resultatmålet.
- En ökad upplåning på 902 miljoner kronor för den skattefinansierade verksamheten godkändes tillsammans med ett avsteg från finansieringsmålet.
- En rad uppdrag kopplat till verksamhetens utveckling gavs till kommunens nämnder och bolag.

Det här dokumentet redogör för den politiska inriktningen i Strategisk plan och budget samt de förutsättningar som ligger till grund för denna. I den första delen redogör det blågröna styret för sin politik den kommande budgetperioden. Efter detta följer ett avsnitt som beskriver kommunfullmäktiges beslut. Avsnittet inleds med en beskrivning av de uppdrag som getts till kommunens nämnder och bolag följt av en finansiell analys av beslutet. Avsnittet avslutas sedan med hur pengarna fördelats mellan de olika nämnderna i drifts- och investeringsbudgeten samt resultat- och kassaflödesbudget.

Det tredje avsnittet beskriver den strategiska planen med dess målområden och övergripande mål. Den strategiska planen hjälper oss att arbeta i visionens riktning och säkerställer att vi gör rätt saker för Karlstadsborna.

Det fjärde avsnittet beskriver de planeringsförutsättningar som ligger till grund för kommunfullmäktiges beslut om Strategisk plan och budget. Omvärldsanalys, demografi, samhällsekonomi och ekonomiska förutsättningar är delar som berörs.

I det femte och avslutande avsnittet finns en beskrivning koncernens vision och mål samt vad som styr inriktningen av arbetet. God ekonomisk hushållning, strategisk plan, styrmodellen och budgetprocessen är andra delar som beskrivs här. Avsnittet innehåller även en beskrivning av mandatfördelningen i kommunfullmäktige samt en bild av koncernen Karlstads kommuns organisation.

BLÅGRÖNA STYRETS INRIKTNING I STRATEGISK PLAN OCH BUDGET

KARLSTAD – EN KOMMUN DÄR MÄNNISKOR VÄXER

Coronapandemin har legat, och delvis ligger, som en blöt filt över Sverige och världen och Karlstad. Sveriges kommuner har stora utmaningar framför sig. Men vi kan med tillfredsställelse konstatera att Karlstads starka och välskötta ekonomi ger oss de allra bästa förutsättningar att ta oss an det arbete som följer på pandemin.

På utbildningssidan har många gymnasieelever haft det svårt, det finns en ökad arbetslöshet inte minst bland unga vuxna, vi ser sociala effekter som uppkommit av isolering, uteblivna aktiviteter eller för att livet helt enkelt blev hårdare och svårare under pandemin. Det finns mycket att ta tag i, och det tänker vi göra.

Vi har de ekonomiska musklerna för att kunna storsatsa på den kommunala kärnverksamheten, alltså skola, vård och omsorg. Vi dubblar den generella uppräknings till nämnderna i år, de får två procent i stället för en, vilket ger dem extra goda förutsättningar att kunna hantera de utmaningar som finns i de olika verksamheterna.

Utöver det lägger vi extra pengar på satsningar för elevhälsa, mindre förskolegrupper, feriearbete, vuxenutbildning och utveckling av friluftsliv och aktivitetsytor, för att bara nämna några saker.

FOKUS PÅ BARN OCH UNGA

Det blågröna styret har i den här budgeten, liksom i alla andra vi har lagt under de elva år vi har styrt Karlstad, fokus på barn och unga. Vi lägger tio miljoner på att öka personaltätheten och minska barngruppernas storlek inom förskolan. Vi satsar på kulturskolan så att många fler barn ska kunna delta i den, det ska byggas en familjecentral på Våxnäs och vi skjuter till pengar så att vi behåller personaltätheten inom fritidsverksamhet och bland lärarassistenter.

Vi gör även en satsning på gymnasie- och vuxenutbildningen. Detta med särskild anledning av pandemin och den effekt som den haft på ungas studier och hälsa. Vi kommer även att följa upp utvecklingen framöver och se om ytterligare stödåtgärder behövs för dem som snart ska ut på arbetsmarknaden eller till vidare studier.

Vi ska också se över möjligheterna att skapa fler lärlingsplatser i samarbete med näringslivet, för att hjälpa ungdomar ut i arbetslivet direkt efter skolan.

FRILUFTSLIV OCH RÖRELSE

Ska man se någon enda fördel med det senaste året så är det att fler har tagit sig ut i skog och mark, vilket har varit bra för folkhälsan. Vi vill fortsätta den positiva trenden genom att satsa på att skapa härliga lek- och aktivitetsytor för alla åldrar, i Tyrskogen, I2-skogen och Kronoparksskogen. Norra fältet ska rustas upp med bland annat eventytor.

PSYKISK HÄLSA OCH VÄLMÅENDE

Under pandemin har många blivit sittande ensamma, och på våra trygghetsboenden och på resurscentrum kommer vi nu att öka vardagskvaliteten för våra äldre genom att anställa trivselsvårdare som ska hjälpa de äldre att bryta sin ofrivilliga ensamhet genom att erbjuda aktiviteter och ordna lunchträffar och annat. Vi kommer också att permanenta guldkantspengen som vi införde under året och som har använts bland annat till att hyra in trubadurer och köpa kaffebröd.

Elevhälsan inom både grundskola och gymnasium får extra pengar.

HELA KOMMUNEN SKA LEVA OCH UTVECKLAS

Vi ska hitta bättre sätt att kommunicera mellan kommun och näringsidkare så att det blir lätt att ha kontakt med kommunen, och att vi ses som möjliggörare, var i kommunen man än startar eller driver företag.

Att flytta ut på landsbygden är en trend i Sverige nu, och det är ju glädjande, men det finns understundom en del praktiska hinder som ställer till det för den som vill bygga lantligt, som till exempel vatten och avlopp. Vi ska försöka hitta sätt att hantera de frågorna smidigare så att fler kan bygga där de vill bo, även om det råkar vara utanför det kommunala VA-nätet.

Det ska byggas en fullstor sporthall i Vålberg där det utöver lokaler för idrott och rörelse också kommer finnas café, förråds- och mötesutrymmen för föreningar och en stor sal för lektioner och föräldramöten.

Karlstad utsågs nyligen till tredje bästa miljökommun i Sverige, en utnämning vi är stolta över, och arbetet för att bli ännu bättre inom miljöområdet pågår hela tiden. Ett steg i detta är att vi nu vill arbeta i hela kommunen med att se gräsytor omvandlas till ängsmiljöer för att gynna pollinatörer.

Vi stärker även upp det miljöstrategiska arbetet och satsar på att göra cykel- och gångvägar till skolorna mer säkra.

I stadskärnan vill vi hitta sätt att stärka centrum och centrumhandeln som har farit väldigt illa under pandemin, och vi vill göra det arbetet tillsammans med aktörer i city för att ta fram planer på både lång och kort sikt.

Karlstads kommuns skattefinansierade budget för 2022 uppgår till ungefär 5,59 miljarder kronor. Större delen av de pengarna går till skola, vård och omsorg. Lite grovt indelat kan man säga att om hela budgeten gjordes om till en hundralapp skulle den se ut så här.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

Kommunfullmäktige beslutade vid sitt sammanträde den 15 juni 2021 om strategisk plan och budget 2022–2024. I beslutet fördelades pengarna till kommunens nämnder samtidigt som det skedde en prioritering kring vilka investerings- och exploateringsprojekt som ska drivas de kommande åren. Kommunfullmäktige tog även beslut om att skattesatsen fortsatt ska vara 21 kronor och 27 öre, att det i utgångsläget inte ska ske någon utdelning från stadshuskoncernen 2022 och att 7,2 miljoner kronor ska finnas för utvecklingsinsatser och oförutsedda behov. Det budgeterade resultatet 2022 uppgår till resultatmålet medan låneskulden för den skattefinansierade verksamheten får öka med 902 miljoner kronor.

Kommande avsnitt kommer att redogöra för de uppdrag som kommunfullmäktige gett till kommunstyrelsen och nämnderna, en analys av hur den beslutade budgeten påverkar den ekonomiska ställningen och förhåller sig till de finansiella målen samt hur drift- och investeringsbudgeten fördelas mellan nämnderna, vilka exploateringar som ska genomföras och resultat- och kassaflödesbudget.

Mer information kring kommunfullmäktiges beslut om strategisk plan och budget 2022–2024 finns i anslutning till kommunfullmäktiges sammanträde den 15 juni 2021.

UPPDRAG

I samband med beslut om strategisk plan och budget 2022–2024 gav kommunfullmäktige 18 olika uppdrag till kommunstyrelsen och nämnderna.

- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden fick i uppdrag att tillsammans med berörda aktörer utreda möjligheten att erbjuda fler lärlingsutbildningar. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen i april 2022.
- Kommunstyrelsen, teknik- och fastighetsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden fick i uppdrag att förstärka aktivitets- och äventyrsytor för träning, lek och friluftsliv för alla åldrar i I2-skogen, Tyrskogen och Kronoparksskogen. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast i januari 2022.
- Kommunstyrelsen, teknik- och fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, barn- och ungdomsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden fick i uppdrag att i samverkan med föreningar och eventarrangörer utveckla Norra fältet och Sannaområdet med fler aktivitetsytor, rekreation, friluftsliv och undersöka om det medger plats för skola (7–9). Utgångspunkten ska vara att tillvarata samordningsfördelar och effektivt nyttjande av marken och de funktioner som är placerade i området. Återrapport till kommunstyrelsen i februari 2022.
- Kommunstyrelsen fick i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder ge förslag på investeringar på Skutberget under 2022. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen i oktober 2021.

- Kommunstyrelsen fick i uppdrag att tillsammans med teknik- och fastighetsnämnden och kultur- och fritidsnämnden utreda placering och kostnad för en sporthall i Vålberg. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen i december 2021.
- Kommunstyrelsen fick i uppdrag att tillsammans med stadsbyggnadsnämnden med utgångspunkt i Tingvallavisionen ta fram en plan för att stärka centrum tillsammans med näringslivet och berörda organisationer. Planen ska innehålla mål för centrum på både lång och kort sikt, hänsyn ska tas till byggnation av resecentrum och effekter av coronapandemin, och den ska skapas tillsammans med olika parter. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen i juni 2022.
- Kommunstyrelsen och teknik- och fastighetsnämnden fick i uppdrag att stärka Karlstads kommuns biologiska mångfald genom att i samverkan med fastighetsägare, företag, privatpersoner och föreningar låta många gräsmattor omvandlas till blommande ytor som gynnar pollinatörer. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen i oktober 2022.
- Kommunstyrelsen fick i uppdrag att ta fram en policy för att stärka de kommunala förvaltningarna och bolagens bemötande av näringsidkare med utgångspunkt i utredningen av Rättviksmodellen (med syfte att stärka förståelsen, dialogen och samarbetet mellan myndighetsutövare och företag) och kommunens tidigare arbete. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen i juni 2022.
- Det övergripande målet Karlstad ska ha ett gott företagsklimat ska kompletteras med ett nämndmål kopplat till kommunstyrelsen: Karlstad ska höja sitt Nöjd-Kund-Index, NKI, till 78 i SKR:s undersökning Insikt.
- Kommunstyrelsen fick, i samverkan med stadsbyggnadsnämnden och teknik- och fastighetsnämnden, i uppdrag att utreda hur man kan säkerställa framkomligheten för trafiken i centrum under byggtiden för resecentrum. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast i maj 2022.
- Kommunstyrelsen fick i uppdrag att tillsammans med teknik- och fastighetsnämnden och stadsbyggnadsnämnden utreda modeller för utbyggnad av vatten och avlopp för att underlätta byggnation utanför Karlstads tätort. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen i maj 2022.
- Kommunstyrelsen fick i uppdrag att stärka informationen och bilden av kommunens landsbygd och mindre tätorter i kommunens externa kanaler genom att till exempel hemsidan får ett eget avsnitt (för att beskriva dessa delar av kommunen, vad som händer och vad som utförs), samt att i analyser och beskrivningar ytterligare använda underlag som är uppdelade i Karlstads tätort och utanför densamma när så finns och är relevant. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen i februari 2022.

- Kommunstyrelsen fick i uppdrag att utveckla arbetet med medborgardialog utifrån återkoppling från respektive nämnds arbete och utmaningar samt ta fram en handlingsplan i syfte att genomföra fler medborgardialoger i kommunen. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen i mars 2022.
- Kommunstyrelsen fick i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder göra en nulägesanalys och ta fram en kommunövergripande handlingsplan för suicidprevention. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen senast i oktober 2021.
- Kommunstyrelsen, miljönämnden och teknik- och fastighetsnämnden fick i uppdrag att tillsammans med berörda nämnder och bolag vidareutveckla förslag för samordning av internt trafikarbete med fordonsdelning, cykeldelning och tjänsteskjutslösning samt föreslå möjlig implementering med syftet att öka hållbarheten i kommunens tjänsteresor. En första återrapport ska ske till kommunstyrelsen senast januari 2022.
- Kommunstyrelsen fick i uppdrag att öka samordningen av kommunkoncernens verksamhetsutveckling i en digital tid. Den ökade samordningen ska ha både ett internt och externt perspektiv. Målbilden är att ställa om till nya arbetssätt genom att använda tekniken bättre och smartare. I uppdraget ingår att finna former för att öka Karlstadsborna möjlighet till involvering och samskapande av nya digitala tjänster. En första återrapport ska ske till kommunstyrelsen senast november 2021.
- Samtliga nämnder och bolag fick i uppdrag att öka den digitala servicen till sina målgrupper. Uppdraget ska ske i samverkan med kommunstyrelsen och andra berörda nämnder och bolag i syfte att säkra en enhetlig organisation och en helhetsupplevelse utifrån ett kundperspektiv. En första återrapport ska ske till kommunstyrelsen senast i januari 2022.
- Kommunstyrelsen fick i uppdrag att implementera jämställdhetsarbetet i koncernens planerings- och uppföljningsprocesser. En första återrapport ska ske till kommunstyrelsen i april 2022.

FINANSIELL ANALYS

Här följer en finansiell analys av den beslutade budgeten för 2022–2024. Som jämförelse presenteras även utfallet i årsredovisning 2020 samt reviderad budget 2021 som beslutades av kommunfullmäktige i mars 2021.

Resultat

Årets resultat	Reviderad				
	Utfall 2020	budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Årets resultat (mnkr)	302	120	114	168	168
% av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	5,7	2,2	2,0	2,9	2,8
% av eget kapital vid årets början	6,8	2,5	2,3	3,4	3,3

Budget 2022–2024 utgår från ett budgeterat resultat på 114 miljoner kronor 2022, 168 miljoner kronor 2023 och 168 miljoner kronor 2024. Det budgeterade resultatet 2022 uppgår till två procent av skatter, generella statsbidrag och utjämning och innebär att kommunens egna kapital kommer att öka med 2,3 procent. De kommande åren 2023 och 2024 har högre budgeterade resultat. Dessa två år kommer dock att budgetmässigt behandlas kommande år. Vid en jämförelse med utfallet 2020 och reviderad budget 2021 kan det budgeterade resultatet 2022 förefalla som lågt. 2020 års resultat är dock till stor del påverkat av höga generella statsbidrag och planerad verksamhet som inte kunde genomföras i spåren av coronapandemin.

Utveckling av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samt nettokostnader

	Reviderad				
	Utfall 2020	budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, ökning (mnkr)	295	144	245	158	151
Procentuell ökning	5,9	2,7	4,3	2,6	3,3
Nettokostnad ökning (mnkr)	120	280	223	118	179
Procentuell ökning	2,4	5,6	4,2	2,1	3,2

Tabellen visar utvecklingen av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samt nettokostnader jämfört med året innan. Inför 2022 väntas intäkterna att öka med 245 miljoner kronor jämfört med året innan, en ökning med 4,3 procent. I stora drag är det den här ökningen som bidrar till det utrymme som finns för politiska satsningar i budgeten. Till följd av dessa satsningar ökar också de budgeterade nettokostnaderna med 223 miljoner kronor eller 4,2 procent. Den årliga ökningen av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning är sedan något lägre under 2023 och 2024 och uppgår då till omkring 150 miljoner kronor per år.

Nettokostnadsandel

Olika kostnaders andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (%)

Procent (%)	Reviderad				
	Utfall 2020	budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Verksamhetens nettokostnader	87,6	89,9	89,6	88,3	88,4
Avskrivningar	7,5	7,8	8,1	8,9	8,7
Nettokostnad före finansnetto	95	97,7	97,6	97,2	97,1
Finansnetto	-0,8	0,1	0,4	-0,1	0,1
Nettokostnad totalt	94,2	97,8	98,0	97,1	97,2

Grundläggande för en god ekonomi är att det finns en balans mellan löpande intäkter och kostnader. Ett sätt att belysa detta förhållande är att analysera hur stor andel de löpande verksamhetskostnaderna tar i anspråk av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning uppgår till knappt 90 procent per år under budgetperioden. Avskrivningarnas andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har under ett par år ökat och väntas nu uppgå till knappt nio procent per år. I och med att kommunen sedan ett par år tillbaka tid är inne i en period med höga investeringsvolymerna finns anledning att befara att avskrivningarnas andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning kommer att öka än mer de kommande åren.

Investeringsvolym

Karlstads kommun har från 2017 varit inne i en period med höga investeringar. Fram till 2017 uppgick investeringsvolymerna till omkring 500–600 miljoner kronor per år. Sedan dess har de stadigt ökat och under 2020 investerades det för knappt 1,3 miljarder kronor. Bakom de höga investeringsvolymerna finns ökade behov av framför allt skolor, förskolor och infrastruktur kopplat till den växande staden samtidigt som många av de befintliga anläggningarna varit i behov av omfattande renowing. Beslutet om strategisk plan och budget 2022–2024 innehåller investeringar och exploateringar för den kommande femårsperioden på drygt 4,2 miljarder kronor varav ungefär en tredjedel är planerade att genomföras under 2022.

Årets resultat bidrar tillsammans med årets avskrivningar till att skapa ett utrymme för att finansiera investeringar med egna medel. Relationen mellan denna summa och de faktiska nettoinvesteringarna ger en indikation på om investeringsvolymen leder till påfrestning av skuldsättning eller likviditet. Årets resultat och avskrivningar den kommande budgetperioden medger en egenfinansiering av investeringar med 600–700 miljoner kronor per år. Då investeringsvolymen är betydligt högre, speciellt 2022, innebär det en låg självfinansieringsgrad av investeringarna. Måttet ovan är inte det samma som gäller för kommunens ekonomiska mål, där pensionsåtagande beaktas och bland annat realisationsvinster räknas av.

Avstämning ekonomiska mål

Resultatmål, redovisas i miljoner kornor	Utfall 2020	Reviderad budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning	5 300	5 445	5 677	5 824	6 014
Resultatmål (2 %)	106	109	114	116	120
Resultat	294	120	114	168	168
Jämförelse med resultatmålet	188	11	0	51	47

Kommunens ekonomiska mål ska stämmas av över en femårsperiod. Härigenom finns det möjlighet att balansera ett sämre utfall under en lågkonjunktur med bättre resultat under år med en starkare utveckling av skatteunderlaget. Resultatmålet innebär att resultatet ska uppgå till minst två procent av kommunens totala skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Avstämningen avser kommunens resultat efter avstämning av balanskravet, vilket innebär att realisationsvinster inte får tillgodoräknas. En ytterligare begränsning finns genom att högst 45 miljoner kronor får tillgodoräknas av elproduktionens intäkter. Det budgeterade resultatet 2022 är precis enligt resultatmålet för det enskilda året medan det finns ett utrymme mot resultatmålet för de enskilda åren 2023 och 2024.

Finansieringsmål

Finansieringsmål, redovisas i miljoner kronor	Utfall 2020	Reviderad budget 2021	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Justerad nettoskuldförändring	575	1 117	992	399	79
Varav avgiftsfinansierad verksamhet	64	127	37	36	22
Varav skattefinansierad verksamhet	511	933	902	310	22

Finansieringsmålet är formulerat som att kommunens totala nettolåneskuld inklusive kommunens totala pensionsåtagande inte ska öka. Detta innebär att kommunens investeringar ska finansieras med egna pengar och att även den del av pensionskulden som ligger utanför balansräkningen ska inräknas i den totala skuldsättningen. Den faktiska nettolåneskuldförändringen justeras i nästa steg för realisationsvinster som inte får tillgodoräknas. Enligt beslut i kommunfullmäktige ska även en uppdelning ske mellan avgiftsfinansierad och skattefinansierad verksamhet vid avstämning av finansieringsmålet. Utifrån den beslutade budgeten kommer nettolåneskulden 2022 att sammantaget öka med 992 miljoner kronor, varav 902 miljoner kronor avser den skattefinansierade verksamheten. Kommunfullmäktige godkände i samband med budgetbesluten en avvikelse från finansieringsmålet för den skattefinansierade verksamheten. För 2022 får nettolåneskulden för den skattefinansierade verksamheten öka med 902 miljoner kronor, varav 95 miljoner kronor avser exploateringsverksamheten.

FINANSIELLA RAPPORTER

Driftbudget

Driftbudgeten redovisas i miljoner kronor. Tabellen visar de beslutade driftanslagen per nämnd och år i budgetperioden.

Nämnd	Budget 2021	Tillägg 2022	Budget 2022	Tillägg 2023	Budget 2023	Tillägg 2024	Budget 2024
Kommunfullmäktige	3,7	0,1	3,8	0,1	3,9	0,1	4,0
Kommunrevisionen	3,5	0,1	3,6	0,1	3,6	0,1	3,7
Kommunstyrelsen	227,8	10,4	238,1	3,5	241,7	4,3	246,0
Räddningstjänsten	70,8	1,4	72,2	1,4	73,7	1,5	75,2
Arbetsmarknads- och socialnämnd	654,8	24,5	679,3	13,5	692,8	13,9	706,7
Barn- och ungdomsnämnden	1 878,1	88,9	1 966,9	59,5	2 026,4	62,2	2 088,6
Gemensam drift- och servicenämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	424,6	39,0	463,6	12,8	476,4	15,5	491,9
Karlstad-Hammarö överförmyndarnämnd	14,7	0,3	15,0	0,3	15,3	0,3	15,7
Kultur- och fritidsnämnden	277,1	24,9	302	14,9	316,9	9,4	326,3
Krisledningsnämnden	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Miljönämnden	18,4	1,2	19,6	0,4	20,0	0,4	20,4
Omvärldsnämnden	3,6	0,1	3,7	0,1	3,8	0,1	3,9
Stadsbyggnadsnämnden	29,3	0,5	29,9	0,6	30,4	0,6	31,0
Teknik- och fastighetsnämnden	255,4	36,2	291,6	-8,1	283,5	8,7	292,2
Valnämnden	0,7	3,5	4,2	-3,4	0,8	0,0	0,8
Vård- och omsorgsnämnden	1 446,9	54,2	1 501,1	54,0	1 555	59,2	1 614,3
Summa	5 309,5	285,2	5 594,7	149,5	5 744,2	176,3	5 920,5

En ytterligare beskrivning av vad respektive tillägg ska användas till finns i bilaga 1 till kommunfullmäktiges beslut om Strategisk plan och budget 2022–2024.

Investeringsbudget

Investeringsbudgeten redovisas i miljoner kronor. Tabellen visar de beslutade investeringsanslagen per nämnd och år i budgetperioden.

Nämnd/styrelse	Grund-ram	Särskilda tillägg 2022	Totalt anslag 2022	Särskilda tillägg 2023	Totalt anslag 2023	Särskilda tillägg 2024	Totalt anslag 2024
Skattefinansierad verksamhet							
Kommunstyrelsen	15,9	0,0	15,9	0,0	15,9	0,0	15,9
Arbetsmarknads- och socialnämnden	1,8	0,0	1,8	0,0	1,8	0,0	1,8
Barn- och ungdomsnämnden	10,0	12,0	22,0	10,5	20,5	0,0	10,0
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnd	5,6	0,0	5,6	0,0	5,6	0,0	5,6
Kultur- och fritidsnämnden	9,0	3,6	12,6	3,9	12,9	0,0	9,0
Stadsbyggnadsnämnden	0,6	2,0	2,6	2,0	2,6	0,0	0,6
Teknik- och fastighetsnämnden, skattefinansierad verksamhet	169,4	1 171,3	1 340,7	685,8	855,2	360,7	530,1
Vård- och omsorgsnämnden	4,0	0,0	4,0	0,0	4,0	0,0	4,0
Summa skattefinansierad verksamhet	216,2	1 188,9	1 405,1	702,2	918,4	360,7	576,9
Avgiftsfinansierad verksamhet							
Vatten och avlopp	56,0	28,0	84,0	29,0	85,0	15,5	71,5
Nettoinvesteringar	272,2	1 216,9	1 489,1	731,2	1 003,4	376,2	648,4

En ytterligare beskrivning av vilka särskilda tillägg som beslutats finns i bilaga 2 till kommunfullmäktiges beslut om Strategisk plan och budget 2022–2024.

Exploateringsbudget

Lägg raden exploateringsbudgeten visas i miljoner kronor. Tabellen visar de beslutade exploateringsanslagen per projekt och år i budgetperioden.

Exploateringsbudget, redovisas i miljoner kronor	2022	2023	2024
Exploateringsutredning	2,0	2,0	2,0
Västkust fördjupad översiktsplan	72,0	20,0	6,0
Tingvallastadens stadsdelsvision	35,0	30,0	0,0
Inre hamn stadsdelsvision	14,0	10,0	10,0
Tullholmens planprogram	5,0	0,0	0,0
Dingelsundet fördjupad översiktsplan	52,0	0,0	0,0
Välsviken fördjupad översiktsplan	50,0	0,0	0,0
Tingvalla stadsdelsvision	29,0	0,0	0,0
Örsholmsälvens småbåtshamn	5,0	0,0	0,0
Norra Stockfallet fördjupad översiktsplan	5,0	0,0	0,0
Jakobsbergs planprogram	0,0	25,0	125,0
Totalt brutto	270,5	87,0	143,0
Avgår intäkt exploateringsbidrag/ infrastrukturersättning	-176,0	-	-
Belopp till kassaflödesbudgeten	94,5	87,0	143,0

Resultatbudget

Resultatbudget, redovisas i miljoner kronor	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Verksamhetens nettokostnad	-5 594,7	-5 744,2	-5 920,5
Driftbidrag från Region Värmland	15,0	15,0	15,0
Elproduktion, intäkter	25,0	15,0	20,0
Exploatering	5,0	5,0	5,0
Nämndernas nettokostnader	-5 549,7	-5 709,2	-5 880,5
Kapitalkostnader	527,3	606,7	612,8
Avskrivningar	-458,3	-516,8	-524,2
Interndeberade pensioner mm	248,0	260,3	273,3
Utbetalda pensioner	-127,9	-126,9	-127
Förändring av pensionsskuld	-19,8	-7,1	-20,6
Avgiftsbestämd ålderspension	-178,3	-183,5	-188,8
Oförutsedda behov	-7,2	-7,2	-7,2
Specialdestinerade statsbidrag	22,7	22,7	22,7
Verksamhetens nettokostnader	-5 543,2	-5 661,0	-5 839,5
Skatteintäkter/utjämning			
Kommunalskatt prel	4 753,1	4 911,0	5 061,5
Inkomstutjämningsbidrag	929,7	989,6	1 050,7
Regleringsbidrag/avgift	222,3	153,8	132,0
Införandebidrag	2,9	–	–
Kommunal fastighetsavgift	177,6	177,6	177,6
LSS-utjämning	-39,8	-40,2	-40,6
Kostnadsutjämning	-359,8	-363,4	-367,0
Mellankommunal utjämning	-9,2	-4,6	0,0
Summa	5 676,8	5 823,8	6 014,2
Finansiella intäkter/kostnader			
Finansiella intäkter	20,0	20,0	20,0
Utdelning Stadshus AB	0,0	40,0	43,0
Finansiella kostnader	-40,0	-55,0	-70,0
Summa	-20,0	5,0	-7,0
Årets resultat	113,6	167,8	167,7
Avstämning mot resultatmålet			
Resultat enligt ovan	113,6	167,8	167,7
Resultatmål (2 %)	113,5	116,5	120,3
Avvikelse mot målet	0,0	51,3	47,4

Kassaflödesbudget

Kassaflödesbudget, redovisas i miljoner kronor	Budget 2022	Budget 2023	Budget 2024
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster	113,6	167,8	167,7
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	–	–	–
Avskrivningar	458,3	516,8	524,2
Ökning av pensionsskuld	19,8	7,1	20,6
Kassaflöde från den löpande verksamheten	591,7	691,7	712,5
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella tillgångar	-1 489,1	-1 003,4	-648,4
Exploateringsbudget	-94,5	-87,0	-143,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-1 583,6	-1 090,4	-791,4
Finansieringsverksamheten			
Upplåning			
Amortering av låneskulder	–	–	–
Långfristig upplåning	991,9	398,7	78,9
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	991,9	398,7	78,9
Förändring av likvida medel (1+2+3)	0,0	0,0	0,0
Avstämning av finansieringsmålet			
Ökad/minskad låneskuld	991,9	398,7	78,9
Förändring pensionsskuld	19,8	7,1	20,6
Förändring ansvarsförbindelse	-73,2	-59,9	-56,2
Total nettolåneskuld (inklusive pension)	938,5	345,9	43,3
Varav vatten och avlopp	36,7	35,8	21,5
Skattefinansierad	901,8	310,1	21,8
Varav exploateringsverksamhet	94,5	87,0	143,0

STRATEGISK PLAN

INLEDNING

Karlstads kommuns verksamhet påverkas i allt större grad av vad som sker i omvärlden och det finns flera yttre faktorer som påverkar våra förutsättningar för framtiden. En allt mer sammanlänkad och komplex omvärld begränsar oss men skapar också möjligheter. Den strategiska planen utgår även ifrån tvärssektoriella utmaningar som kräver samsyn och ett samlat agerande.

Förmåga att samverka, anpassa och ställa om

Karlstad ska vara en kommun där människor vill leva och bo och där företag vill etablera sig och verka. Här ska det finnas attraktiva och trivsamma boende- och livsmiljöer, goda studiemöjligheter, ett dynamiskt näringsliv, väl utbyggda kommunikationer och närhet till natur- och kulturupplevelser. Det ska finnas förutsättningar att bo och verka såväl i staden och tätorterna som på landsbygden med en bra servicenivå. Ett starkt näringsliv med företag som vill satsa är en förutsättning för Karlstads fortsatta utveckling och tillväxt. Tillväxten ger förutsättningar för att stärka skolan, omsorgen, miljö- och klimatarbetet och det civila samhället. Karlstad ska vara en attraktiv kommun som växer.

För att möta en omvärld som blir mer komplex och som förändras i allt snabbare takt, måste vi stärka vår förmåga att anpassa och ställa om vår verksamhet. Utvecklingen medför stora utmaningar, men även möjligheter, som att vi lyckas ställa om till ett mer hållbart samhälle via klimatsmart stadsbyggande och nya konsumtionsmönster, eller att ny teknik möjliggör en levande landsbygd.

Genom att involvera Karlstadsborna i samskapande processer kan kommunen arbeta värdeskapande och värna det demokratiska perspektivet. Vi behöver hantera alla för- och nackdelar som en föränderlig omgivning skapar, även de osäkra och mycket långsiktiga. Medarbetare och chefer inom koncernen behöver kompetens inom, och förutsättningar för, förändringsledarskap, kontinuerligt lärande och samverkan – både inom koncernen och med externa aktörer.

Tillit och sammanhållning

Det är människor som skapar ett samhälle. Tillit till andra människor och till myndigheter är en grund för vårt välfärdssamhälle, som grundar sig på ett stort offentligt åtagande. Genom demokrati och inflytande skapas delaktighet och tillhörighet. Insatser som stärker möjligheten att påverka, både det egna livet och det som händer i kommunen, är väsentligt för oss som en inkluderande kommun. Vi ska arbeta för att Karlstad ska vara en kommun där människor känner sig trygga och välkomna. Vi vill skapa goda uppväxt- och livsvillkor, ett livslångt lärande och möjlighet till delaktighet för alla Karlstadsbor. Vi arbetar aktivt för ökad mångfald och välfärd ur ett brett perspektiv, eftersom det berikar vår kommun. Karlstadsborna ska trivas och vara stolta över sin kommun. Det är viktigt med en mångfald av kultur- och nöjesevenemang, ett rikt utbud av natur- och friluftsområden samt förutsättningar för en aktiv vardag, året runt. Karlstad ska vara en kommun för alla – där alla ska ha friheten och möjligheten att följa sina drömmar, utveckla sina idéer och kunskaper.

Tvårsektoriella perspektiv att ta hänsyn till

Karlstads kommuns styrmodell är en hållbar styrmodell där de globala målen har integrerats. Mer konkret betyder det att vi arbetar med olika perspektiv såsom till exempel ett landsbygdperspektiv, ett barnrättsperspektiv och ett jämställdhetsperspektiv. Genom att vi medvetet arbetar med dessa perspektiv i vår vardag och lyfter fram att de alla bidrar till att minska ojämlikheter i samhället hjälper det oss att utveckla den sociala hållbarheten i Karlstads kommun.

Karlstads kommuns verksamheter ska även kännetecknas av att vara av god kvalitet och bedrivs med god ekonomisk hushållning.

EN KOMMUN FÖR ALLA

Karlstadsborna ska trivas och vara stolta över sin kommun

Vi vill vara en attraktiv kommun för alla invånare i Karlstad. Karlstad ska vara en plats som är intressant att bo och leva på, där invånarna trivs och känner förtroende för sin kommun. Vi vill vara en kommun som växer men på ett hållbart sätt. Vi utvecklar kommunen för att ge förutsättningar för ett hälsosamt liv med hänsyn till natur och kulturvärden genom en god samhällsplanering. Vi erbjuder också gröna oaser, blomsterprakt och tillgång till vattennära upplevelser på både Klarälven och Vänern vilka stimulerar till fysisk aktivitet, rekreation och sociala möten. Det är i möten mellan människor som ny kunskap och nya insikter gror. Tillgång till attraktiva lekmiljöer, mötesplatser och aktiviteter för barn är en del i arbetet att göra Karlstad till en ännu bättre barnkommun.

Karlstadsborna ska ha tillgång till bra bostäder

En bostad är en av grundpelarna för att känna trygghet och för att livet ska fungera. Missbruk, funktionsnedsättning och små ekonomiska resurser är faktorer som påverkar möjligheterna till en egen bostad. Jämlika och värdiga levnadsförhållanden skapar goda uppväxtvillkor och ett tolerant samhälle. För att växa som kommun behöver vi ha en hög takt i bostadsbyggandet med olika typer av bostäder i olika upplåtelseformer. Vi måste kunna erbjuda attraktiva och hälsosamma boendemiljöer med blandad bebyggelse för att locka fler att bosätta sig i kommunen. Det innebär att kommunen ska verka för en långsiktigt hållbar samhällsplanering där människorna är i centrum. Vi vill ha en pulserande stad och en levande landsbygd.

Karlstad ska vara ett dynamiskt kulturellt centrum

Ett dynamiskt och framåtsträvande kulturliv skapar intressant plats att leva och bo på. Alla människors tillgång till kultur spelar roll för både människans, demokratins och samhällets utveckling. Kultur bidrar till livskvalitet för Karlstadsborna och det är viktigt med ett mångfasetterat utbud som gör det möjligt för alla att vara delaktiga. Kommunen har ett särskilt ansvar för barn och ungas tillgång till kultur. ett öppet och tillgängligt kulturliv bidrar också till social hållbarhet genom att skapa mötesplatser för människor med olika bakgrund och erfarenheter.

Karlstad ska vara bland de bästa besöksmålen i Sverige

Vi vill stärka besöksnäringen och bidra till utvecklingen av Karlstad som evenemang-, upplevelse-, idrotts- och handelsstad. Vi strävar efter att vara bland de bästa besöksmålen i Sverige. De som besöker Karlstad ska känna att de gärna vill återvända eller bosätta sig här.

Karlstad ska vara en trygg och säker kommun

Tillit till andra människor och till kommunen

Karlstads kommun ska säkra ett starkt förtroende hos invånarna genom god dialog och ett gott bemötande. Invånarna ska kunna lita på den information som kommunen ger vilket bidrar till ökad mellanmänsklig tillit och därmed en ökad upplevelse av trygghet.

Brottsförebyggande arbete

Kommunen ska arbeta förebyggande i bred samverkan för att minska riskerna för våld, hot och brott. Trygga uppväxtvillkor för barn ska prioriteras särskilt i trygghetsarbetet och ungdomar i riskzon ska fångas upp. Kommunen ska arbeta förebyggande för att förhindra våld i nära relationer.

Upplevd trygghet i offentlig miljö

Det ska kännas tryggt att vistas i parker, på gator och torg. Trygghetsaspekten ska väga tungt vid planering, gestaltning och skötsel av kommunens utemiljöer. Den fysiska planeringen ska inkludera genomtänkta stråk, god trafikplanering och utformning av byggnader ur ett trygghetsperspektiv.

Trygghetsskapande tjänster

Känslan av självständighet är viktig för människors upplevelse av trygghet. Kommunen ska utveckla fler trygghetsskapande tjänster för vård- och omsorgstagare.

Säkerhetsfrågor i fokus

Vi lever i en orolig värld och kommunens skydds- och säkerhetsarbete ska prioriteras. Det inkluderar såväl ett starkt skydd mot olyckor som god struktur för krishantering och en hög grad av informationssäkerhet. Karlstad ska fortsätta vår utveckling som Sveriges andra säkerhetscentrum.

Karlstad ska vara en inkluderande och demokratisk kommun

Allas lika värde

Vi vill vara en kommun där invånarna respekterar varandra och vi ska arbeta aktivt för att ingen karlstadsbo ska känna sig diskriminerad. Här ska alla invånare uppleva att de kan leva ett bra liv, i livets olika skeden. Vi ska ge alla kommuninvånare ett gott bemötande. .

Vi välkomnar en öppen dialog

Erfarenheter och kunskaper ska välkomnas och tas tillvara i det offentliga rummet. Kommunen ska ha ett inkluderande förhållningssätt och särskilt värna och utveckla möjligheten för de som vanligen har svårt att göra sin röst hörd. Det ska vara enkelt att finna information, förstå beslut och påverka kommunala processer.

Tjänstutveckling som möter invånarnas behov

I vår kommun ska invånarna inte bara vara en mottagare eller konsument av den offentliga servicen, utan också medskapare. Med utgångspunkt i en samskapande process kan tjänster med en hög grad av tillgänglighet och stor möjlighet till självbetjäning erbjudas. Genom att involvera karlstadsborna i utvecklingen och nyttja möjligheterna med ny teknik kan kommunen arbeta värdeskapande och värna det demokratiska perspektivet.

Karlstadsborna ska kunna leva ett hälsosamt liv

Genom att främja hälsa och förebygga ohälsa och sjukdomar, vilket är utgångspunkten för allt folkhälsoarbete, bidrar vi till ett hållbart samhälle. Metoderna för detta är många och av olika karaktär. Gemensamt är att arbetet är systematiskt och långsiktigt. Karlstad som kommun ska vara med och bidra till att undanröja de hinder som finns för att alla invånare ska ha en god hälsa. Bättre hälsa ger bättre förutsättningar för lärande och arbete, som i sin tur ger ökad samhällsnytta. Det är bra för samhället men också för individen. Karlstad vill arbeta aktivt för att invånarna själva ska kunna göra hälsosamma val och må bra. Det ska finnas möjligheter att utöva idrott och ha en aktiv vardag. Alla ska ha närhet till natur- och idrottsupplevelser. En stadsplanering som stimulerar rörelse och möten mellan människor bidrar till ökad folkhälsa. Buller, och annan yttre störande miljöpåverkan, är en miljö- och hälsofråga som berör många människor. I Karlstad vill vi skapa bra miljöer även i bullriga lägen genom att planera och utforma bostäder och lokaler på ett bra sätt.

EN KUNSKAPS- OCH TILLVÄXTKOMMUN

Karlstad ska erbjuda utbildning av hög kvalitet

Utbildning är en viktig grundsten, både för individen och för samhället. Utbildning och kunskap skapar meningsfullhet, är avgörande för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden och för möjligheten att välja sysselsättning som upplevs stimulerande. En växande kommun som Karlstad behöver välutbildad arbetskraft med hög kompetens som kan vara med och bygga framtidens samhälle. Karlstad ska förskolor och skolor ha goda arbetsmiljöer och vara trygga, ge kunskap och hålla så hög kvalitet att det lockar fler människor hit. Skolan ska vara till för alla och ska stimulera till bästa möjliga resultat oavsett förutsättningar, kön och bakgrund. Grunden läggs i unga år och det är därför viktigt för individen att klara alla stadier i skolan och får känna lust och vilja att läsa vidare.

Karlstad ska vara en bra universitetsstad

Universitetet är en viktig del i Karlstads och Värmlands fortsatta utveckling och tillväxt. Det tryggar kompetensförsörjningen till länet och utifrån forskning och innovationer föds nya entreprenörer och företag. Karlstad ska arbeta aktivt för att ta vara på och behålla den kompetens som studenterna och universitetet utgör. Karlstad ska utvecklas som en attraktiv student- och universitetsstad och fortsätta arbetet med kompetensmatchning och kompetensförsörjning samt försöka få studenter att stanna kvar i kommunen efter studierna.

Karlstad ska ha ett gott företagsklimat

Ett starkt näringsliv med företag som vill satsa är en förutsättning för Karlstads fortsatta tillväxt och utveckling. För att attrahera och behålla människor med hög kompetens vill vi skapa bra förutsättningar för näringslivet. Vi ska arbeta för att vara en attraktiv etableringsort för företag. Både etablerade och nya företag ska känna att de får stöd och uppmuntran. Vi ska värna om småföretagarnas villkor och alla nyinflyttade ska känna sig välkomna. Vi vill att den goda livsmiljön i Karlstad ska locka både människor och företag. Näringslivet i Karlstads landsbygdsområden är viktigt för att hela kommunen ska leva och utvecklas. Karlstad ska vara en aktiv aktör i regionen på olika sätt och verka för ökad samverkan med såväl grannkommunerna, näringslivet som andra offentliga aktörer.

Karlstadsborna ska ha goda möjligheter att försörja sig själva

Att ha ett arbete och kunna försörja sig själv och sin familj är en av grundförutsättningarna för en god hälsa. Det handlar inte bara om möjligheten till försörjning utan också om självständighet, självrespekt och att vara oberoende. Egen försörjning minskar risken för socialt utanförskap. Viktiga faktorer för en god hälsa är tillgång till sysselsättning och ekonomisk buffert. Personer med utländsk bakgrund och personer med funktionsnedsättning har svårare att etablera sig på arbetsmarknaden. Därför är en av våra utmaningar att tillsammans med andra aktörer uppmuntra till, och att hitta nya vägar för, att flera ska komma i arbetet och ha möjlighet till egen försörjning. En hög arbetslöshet får långtgående negativa konsekvenser både för samhället i stort och för den enskilde som drabbas av arbetslöshet. Vi vill värna om barnen eftersom barn som växer upp i familjer med lägre inkomstnivåer har högre sannolikhet att själva hamna i sämre utgångsläge som vuxna.

Karlstadsborna ska ha tillgång till goda och hållbara kommunikationer

Med hjälp av hållbara kommunikationer ska det vara lätt att ta sig till och från, och inom Karlstads kommun. Det ska finnas goda pendlingsmöjligheter, snabba och enkla transporter och god bredbandstillgänglighet. Infrastruktur, resor och transporter ska vara så långsiktigt hållbara som möjligt. Människors vardagsliv och företagens verksamheter skär tvärs över kommun-, läns-, och nationsgränser. Därför ska Karlstad som tillväxtmotor i regionen ha en aktiv roll i att bygga goda relationer, bedriva påverkan och etablera samarbeten där det är nödvändigt. Att ha tillgång till en säker och fungerande internetuppkoppling är en förutsättning för snabb kommunikation och gör det möjligt att ta del av information och tjänster. En väl fungerande digital infrastruktur bidrar till samhällets tillväxt och utveckling. Det möjliggör att kommunen kan använda smarta innovativa lösningar för att utveckla staden på ett hållbart sätt och skapa dialog med medborgarna.

Karlstads befolkning ska årligen öka med minst en procent

Karlstad ska locka med attraktiva livsmiljöer, goda studiemöjligheter och goda förutsättningar för näringslivet. Attraktiva och trivsamma miljöer är av särskild betydelse eftersom det är människorna som får Karlstad att växa och utvecklas. Vi vill bygga en kommun för invånarnas bästa. Karlstad ska ha ett brett kulturutbud och nöjesliv med puls och dynamik. Alla ska ha nära till vatten, natur och fritidsaktiviteter. Karlstad ska ha väl utbyggda kommunikationer och det ska vara enkelt att ta sig mellan arbete, skolan, fritidsaktiviteterna och bostaden.

EN MILJÖSMART KOMMUN

Karlstad ska vara en fossilfri och klimatsmart kommun

För att bidra till att nå de globala klimatmålen ska Karlstad arbeta för att inom några årtionden bli en fossilfri kommun. Karlstad ska även vara en kommun som är innovativ och använder smarta lösningar för att begränsa klimatpåverkan. Det betyder att ingen uppvärmning eller el och inga transporter sker med fossila bränslen som till exempel olja eller kol. Varje Karlstadsbos kunskap, delaktighet och agerande i klimatfrågan är viktig för att Karlstad ska nå klimatmålen. I vårt klimatarbete vill vi därför underlätta för Karlstadsbor att minska sina utsläpp av växthusgaser. Det ska vara lätt för invånare och företagare i vår kommun att göra miljö- och klimatsmarta val.

Luften och vattnet i Karlstad ska vara så rent att människor och miljö inte skadas

Luftföroreningar påverkar både hälsan och miljön. De kan göra människor sjuka och förkorta den förväntade livslängden. De bidrar även till växtskador, korrosion, nedsmutsning, övergödning, försurning och klimatförändringar. Vi vill att luften i Karlstad ska vara så ren att människor och miljö inte skadas. Sveriges utsläpp av luftföroreningar har minskat betydligt de senaste decennierna. Trots detta har luftföroreningar fortfarande negativ påverkan på människors hälsa och miljö. I Karlstad har luftkvaliteten de senaste årtiondena blivit allt bättre men luftföroreningarna måste ändå fortsätta minska. Vi har arbete kvar för att nå de miljö kvalitetsmål som påverkas av utsläpp av luftföroreningar. Sjöar och vattendrag utsätts för påverkan från många håll, till exempel från skogsbruk, jordbruk, industrier och vattenkraftverk. Våra sjöar och vattendrag bidrar inte bara till vårt dricksvatten, utan är också viktiga för fiske och rekreation såsom bad och båturer. Det är viktigt att behålla vattenmiljöernas naturliga produktionsförmåga. Många växt- och djurarter är beroende av att vattendrag får flöda fritt, och att vattenståndet kan variera naturligt. Detta kan komma i konflikt med vår önska att bygga hus nära stranden eller vårt behov av att reglera vattenflödet för att producera el från vattenkraft. Vi vill att vattnet i Karlstads kommun ska vara så rent att växter, djur och människor inte påverkas negativt.

Karlstadsborna och miljön ska inte påverkas negativt av skadliga ämnen

Farliga kemiska ämnen i produkter, varor och byggnader riskerar att hamna i miljön och kan tas upp av växter, djur och människor. För många ämnen är halterna för höga och orsakar problem för människor och miljö. Kemiska risker behöver förebyggas genom ökad kunskap om ämnens farliga egenskaper, information om användningen och regler om att begränsa användningen av vissa ämnen.

Den biologiska mångfalden ska värnas och naturens värde för friluftslivet ska utvecklas

Sveriges mångfald av växter och djur lever i en mosaik av olika miljöer, från odlad mark, skogar och fjäll till våtmarker, vattendrag, sjöar och hav. Många arter och naturtyper utvecklas negativt och riskerar att försvinna på sikt. Att lyckas behålla en biologisk mångfald är avgörande för att ekosystem ska fungera. Utan många olika arter med skilda funktioner är risken stor att nyttjandet av naturresurser, klimatförändringar och annan påverkan skadar ekosystemen. Vår rika och varierade natur är en källa för friluftsliv och rekreation, och har därigenom stor betydelse för folkhälsan.

Konsumtionen i Karlstad ska vara resurssnål och hållbar

Konsumtionens miljöpåverkan måste minska om vi ska nå de globala klimatmålen och Sveriges miljömål. Svensk konsumtion påverkar miljö utanför Sveriges gränser och andra länders konsumtion påverkar vår livsmiljö. Karlstad vill vara med i arbetet för att driva på utvecklingen mot en mer hållbar konsumtion och produktion. I det arbetet ingår avfallsminimering och att begränsa resursanvändandet.

ETT HÅLLBART ARBETSLIV

Karlstads kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare

Stödja medarbetarnas utveckling genom hela arbetslivet

Vi ska ge medarbetarna likvärdiga förutsättningar för ett engagerat medarbetarskap som utvecklar den egna kompetensen och verksamheten genom hela arbetslivet.

Stärka ledarskapet

Det ska vara utvecklande och attraktivt att vara chef med goda förutsättningar för att hantera en verksamhet i förändring genom ett närvarande, tillitsfullt och engagerat ledarskap som attraherar kompetenta och engagerade medarbetare.

Utveckla nya arbetssätt

Vi ska nyttja tekniken för att möjliggöra flexibla och innovativa lösningar och arbetssätt samt utveckla funktions- och verksamhetsöverskridande samarbete.

Karlstads kommun ska vara en inkluderande arbetsplats

En arbetsplats för alla

Karlstads kommun ska vara en arbetsplats fri från diskriminering som inkluderar medarbetare med olika förutsättningar. Vi ska arbeta systematiskt med åtgärder för en ökad jämställdhet, jämlikhet och mångfald.

Rekrytera bredare

Vi ska ta vara på olika erfarenheter, bakgrunder och kompetenser genom att rekrytera bredare och säkerställa rätt kompetens till rätt uppgift för att skapa mer tid till kärnuppdraget och utveckla välfärden.

Heltid som norm

Heltid som norm ökar jämställdheten och minskar rekryteringsbehovet. Vi skapar förutsättningar för att fler ska jobba heltid

Karlstads kommun ska ha en hållbar arbetsmiljö

Prioritera arbetsmiljöarbetet

Vi ska arbeta aktivt och systematiskt med att skapa förutsättningar för medarbetare att lyckas med sitt uppdrag och må bra under tiden. Vi ska utgå från framgångsfaktorer för en hållbar arbetsmiljö.

Främja hälsa och gemensamt ansvarstagande

Arbetsklimatet ska kännetecknas av dialog och delaktighet där gemensamt ansvar bidrar till hållbar arbetsmiljö och en effektiv verksamhet med god kvalitet. Vi arbetar hälsofrämjande, visar omtanke och stärker varandra.

Förlänga arbetslivet

Vi ska värna om erfarna medarbetares värdefulla kompetens.

PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

OMVÄRLDSANALYS

Under hösten 2020 genomförde koncernen en omvärldsanalys under kommunledningskontorets ledning. Totalt deltog cirka 200 tjänstepersoner från olika förvaltningar, samt kommunledningsutskottet, förvaltningsdirektörer och verkställande direktörer i analysarbetet. Målet var att identifiera och analysera de omvärldstrender som under de kommande 2–3 åren bedöms ha störst påverkan på koncernens möjlighet att nå målen i strategisk plan.

Omvärldsanalysen sammanfattas nedan i tre slutsatser, som beskriver perspektiv eller förmågor som kommer att krävas för att möta de identifierade trenderna – antingen genom att minska deras negativa inverkan, eller för att utnyttja dem till koncernens bästa.

1. Hot mot tillit och sammanhållning

- Den politiska och värderingsmässiga debatten under det senaste decenniet präglas av ökad polarisering och höjd konfliktnivå.
- Ett nytt medielandskap, med en ökning av antalet nya och alternativa plattformar och allt fler som får sina nyheter från sociala medier, har gjort att olika upplevelser av verkligheten kan existera parallellt.
- I Karlstads kommun är tillväxten koncentrerad till centralorten, medan de mindre orterna har lägre fastighetspriser och sämre service.
- På arbetsmarknaden ökar obalansen mellan dem som jobbar och de som står långt ifrån arbetsmarknaden.
- Starkare fokus på individuella värderingar har skapat en mångfald av valmöjligheter. Detta är i grunden positivt. Men en utveckling där invånarna sorterar sig via allt fler val riskerar också att minska antalet gemensamma mötesplatser, och förstärka en redan segregerad bostads- och skolsituation.
- Att brottsligheten ligger på en jämn nivå i Sverige visar undersökningar att den upplevda otryggheten ökar både i landet, och i Karlstad, men mest ökar den i områden med lägre socioekonomisk status.
- I socioekonomiskt utsatta områden är det även vanligare med lägre skolresultat, arbetslöshet och ohälsa, och en brist på framtidstro, vilket är riskfaktorer för framtida utanförskap och kriminalitet.

Sammantaget ser vi flera trender som på olika sätt riskerar att minska tilliten och sammanhållningen i samhället. Tillit till andra människor och till myndigheter är en grund för de nordiska välfärds-samhällena, som grundar sig på ett stort offentligt åtagande. Lägre tillit riskerar att medföra bland annat mer korruption, lägre benägenhet att anmäla brott och lyssna till information från myndigheter, och i längden minskad vilja att bidra till det offentligas finansiering. Detta är med andra ord en viktig utveckling att bevaka under de närmaste åren.

2. Kommunala tjänster som tillgodoser nya krav

- Kommunens invånare förväntar sig fler skraddarsydda lösningar där våra leveranser behöver erbjuda större flexibilitet, kortare ledtider och mer automatisering av tjänster, fastigheter och maskiner.
- Vissa grupper halkar efter vad gäller digital kompetens. En mer heterogen befolkning med olika behov och förutsättningar innebär olika möjligheter att efterfråga och ta till sig kommunala tjänster.
- Databaserade algoritmer, sensorer och IOT (Internet of Things) ger oss möjligheten att utvinna data ur varje steg av invånarens användning av kommunens leveranser. Den data som genereras kommer att kunna användas för att träna artificiell intelligens, som i nästa steg kommer möjliggöra nya produkter, lösningar och tjänster.
- Välfärdstjänster utförs inte bara av kommunen, utan i ett nätverk av kommunala, statliga, regionala, privata och ideella aktörer. Förmågan att navigera i detta system skiljer sig mellan grupper.
- Värderingsförändringarna har drivit fram nya preferenser och konsumtionsmönster som delvis pekar i olika riktning för olika grupper.
- Teknikutvecklingen möjliggör att kommunala tjänster enklare kan nå både stad och landsbygd.

Teknikutvecklingen möjliggör både effektiviseringar och helt nya möjligheter. Vi behöver på allvar inse vikten av att ställa om och dra nytta av digitaliseringens effekter. Detta kommer kräva initiala investeringar och utveckling av ny kompetens för att hålla jämna steg med förväntningarna. Det vill säga erbjuda tjänster som utgår från användarnas behov och har hög grad av tillgänglighet och självbetjäning. Tjänsterna måste grunda sig på goda kunskaper om användarna och deras beteendemönster, vilket i sin tur ställer högre krav på insamlande och analys av data, såväl som kompetens inom tjänstedesign och innovationsmetodik. Det finns även potential att öka effektiviteten i det samlade systemet av välfärdstjänster, där kommunen är en av många aktörer, genom helhetsperspektiv, processförståelse, och med användarens upplevelse i centrum.

Samtidigt kvarstår utmaningen att erbjuda tjänster till alla invånare, oavsett behov. Idag i kommunen är det både investeringar i digitala lösningar för att tillfredsställa en viss användargrupp, samtidigt som myndigheten måste behålla mer analoga arbetssätt för dem som inte kan tillgodogöra sig de nya tjänsterna.

Det finns dock inget som talar för att varje kommun kan eller bör utveckla alla tjänster på egen hand, utan samarbeten och gemensamma upphandlingar bör vara en del av strategin i många fall. På många områden, som till exempel vård och skola, är den digitala tjänsteutvecklingen global och sker i både privat och offentlig sektor, så omvärldsspaning, benchmarking och goda nätverk kommer att vara värdefulla.

3. Förmåga att samverka, anpassa och ställa om

- Utvecklingen sker i en hastighet som världen aldrig tidigare upplevt. Tillgången till information har aldrig varit så stor, vilket bidrar till upplevelsen att allt går mycket snabbare.
- Globalisering och digitalisering ritar om infrastrukturen för handeln och i Karlstads märks detta bland annat genom att stadskärnan ändrar karaktär.
- Med ökat distansarbete och automatisering förändras förutsättningarna på arbetsmarknaden och arbetstillfällena riskerar att försvinna.
- Förväntningarna på välfärden ökar, samtidigt som färre ska försörja fler.
- Fler digitala system gör våra verksamheter känsliga för störningar orsakade av allt från mjukvarufel till elavbrott. Ju mer information som finns lagrad i dessa system, desto större risk för intrång och läckage.
- Klimatförändringarna hotar att förändra livsvillkoren på jorden. I Karlstad blir vi mer sårbara för bland annat översvämningar och värmeböljor.

För att möta en omvärld som blir mer komplex och som förändras i allt snabbare takt, måste vi stärka vår förmåga att anpassa och ställa om vår verksamhet. Inte minst gäller detta miljö- och klimatfrågor som inte följer traditionella organisatoriska och administrativa gränser. Utvecklingen medför stora utmaningar, men även möjligheter, som att vi lyckas ställa om till ett mer hållbart samhälle via klimatsmart stadsbyggande och nya konsumtionsmönster, eller att ny teknik möjliggör en levande landsbygd och att fler väljer att flytta till Karlstad.

Det kommer krävas löpande bevakning och analys av vår omvärld, riskanalyser, scenarioplanering och utveckling av robusta strategier. Vi behöver utveckla kompetens inom livscykelanalys för att kunna fånga alla fördelar och kostnader, även de osäkra och mycket långsiktiga, när vi fattar beslut om exempelvis upphandlingar och investeringar. Vi måste också bli bättre på att hantera målkonflikter genom samarbete och innovation. Utveckla förmåga till snabba beslut och prioriteringar mellan verksamheter, så att vi kan mobilisera vid kris och fånga möjligheter när de uppstår. Medarbetare och chefer inom koncernen behöver kompetens inom, och förutsättningar för, förändringsledarskap, kontinuerligt lärande och samverkan – både inom koncernen och med externa aktörer.

DEMOGRAFI

Budgeten baseras på befolkningsprognosen från våren 2020 som visar att Karlstad fortsätter att i genomsnitt växa med drygt en procent per år fram till år 2029. Tillväxttakten bedöms vara något högre än en procent per år under den aktuella budgetperioden 2022–2024, och något lägre än en procent per år i slutet av prognosperioden 2020–2029. Högst befolkningstillväxt sker enligt prognosen bland unga och äldre. Befolkningen mellan 0–19 år förväntas öka med 14,6 procent mellan åren 2019 och 2029 och befolkningen över 65 år förväntas öka med 14,5 procent under samma period. Samtidigt som befolkningen i arbetsför ålder mellan 20–64 år väntas öka med 6,5 procent under prognosperioden. Störst procentuell förändring förmodas i åldersgruppen 80–89 år med en ökning på 47,1 procent, 90+ med en ökning på 30,3 procent och i åldersgruppen 16–19 år med en ökning på 26,1 procent mellan åren 2019 och 2029.

Den demografiska utvecklingen i Karlstad följer, enligt Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) bedömning, utvecklingen för riket i övrigt. Trenden går mot en ökande åldrande befolkning där en högre försörjningsbörda åläggs befolkningen i arbetsför ålder. En beredskap för att möta det ökade behovet av välfärdstjänster som skola och omsorg behöver beaktas i det kommande planeringsarbetet, samtidigt som det sysselsättningsfrämjande arbetet riktat mot befolkningen i arbetsför ålder behöver prioriteras för att bidra till en så hög sysselsättningsgrad som möjligt. Parallellt med denna utveckling ställs också krav på att utveckla nya arbetssätt och investera i ny teknik för att effektivisera koncernens verksamheter med bibehållen kvalitet.

Rent ekonomiskt märks den växande staden av då behov av fler och ombyggda skol- och förskolor tillsammans med utbyggnad av infrastrukturen driver upp investeringsvolymerna kraftigt. Den höga investeringsvolymen medför också ökade kostnader för avskrivningar och ränta vilket ökar de fasta kostnaderna och minskar utrymmet för annan verksamhet.

Åldersgrupp	Utfall 2019 antal	Prognos 2029 antal	Förändring antal	Förändring %
0	956	1 146	+190	19,9
1–5	5 172	5 672	+500	9,7
6–15	9 952	11 155	+1 203	12,1
16–19	3 881	4 895	+1 014	26,1
20–24	7 371	8 562	+1 191	16,2
25–64	47 501	50 618	+3 117	6,6
65–79	13 798	14 244	+446	3,2
80–89	4 298	6 323	+2 025	47,1
90+	969	1 263	+294	30,3
Totalt	93 898	103 879	+9 981	10,6

SAMHÄLLSEKONOMI/KONJUNKTUR

Coronapandemin som drabbade världen i inledningen av 2020 ledde till den största nedgången i världsekonomin sedan andra världskriget. I Sverige sjönk BNP med knappt åtta procent under det andra kvartalet 2020 och Sverige gick in i en lågkonjunktur. Till följd av restriktioner och försiktighet varslades nästan 124 000 personer om uppsägning under pandemin, varav 42 000 av varslen skedde i mars 2020. Mer än en halv miljon har under den här perioden skrivit in sig som arbetslösa. Som högst var arbetslöshetsnivån i Sverige 9,2 procent, med en ungdomsarbetslöshet på 13,4 procent. Nivån har nu sjunkit och uppgick i mars 2021 till 8,4 procent. De bedömningar som finns visar att den höga arbetslösheten kommer att ligga kvar ett par år framåt.

Antalet långtidsarbetslösa har ökat till drygt 182 000 personer våren 2021 vilket är närmare 29 000 fler än året innan. Samtidigt hade drygt 100 000 personer i slutet av mars varit utan arbete i sex till tolv månader. Arbetsförmedlingens bedömning är att antalet långtidsarbetslösa kommer att fortsätta att öka och att det finns en överhängande risk för obalanser på arbetsmarknaden, något som kommer att innebära en utmaning de kommande åren. Redan före krisen fanns många inskrivna arbetslösa som inte fått arbete trots flera år med stark efterfrågan på arbetskraft. Det finns en skillnad mellan vad arbetsgivarna efterfrågar och den kompetens som finns hos de arbetslösa. Den strukturuomvandling vi är inne i riskerar att öka obalanserna ytterligare. De som var arbetslösa redan innan coronapandemin riskerar att få det ännu svårare framåt när kompetenskraven ökar. Utifrån detta finns det därför en risk med att strukturarbetslösheten stiger i spåren av pandemin och att den totala arbetslösheten permanentas på en högre nivå.

Inbromsningen av ekonomin och det stora tappet i sysselsättning påverkade i stor utsträckning bedömningarna av skatteunderlagets utveckling. Bland annat var de initiala bedömningarna att Karlstads skatteintäkter skulle bli omkring 165 miljoner kronor lägre än budgeterat under 2020. Sedan dess har utsikterna sett ljusare ut vid i stort sett alla prognostillfällen. Till följd av omtag i smittspridningen under senare delen av 2020 och inledningen av 2021 väntas en dämpad tillväxt under första halvåret 2021. Återhämtning i ekonomin väntas under det andra kvartalet med en tydlig uppgång i konjunkturen andra under andra halvåret. Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer, som visar stämningläget i ekonomin, har förbättrats varje månad sedan bottennoteringen april 2020 och visar nu på ett gott stämningläge i alla branscher.

EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR

De ekonomiska förutsättningarna som budgeten bygger på jämförs med ekonomiska läget som rådde hösten 2020 i fråga om åren 2022–2024 och ska inte ses som en jämförelse med budget 2021–2023. En analys av den beslutade budgeten och hur den förhåller sig till utfall 2020 och reviderad budget 2021 presenteras i ett kommande avsnitt.

Skatteunderlagsprognos

Den 29 april presenterade Sveriges kommuner och Regioner, SKR, en ny skatteunderlagsprognos som ligger till grund för de ekonomiska förutsättningarna. I den nya skatteunderlagsprognosen ser vi en resultatförbättring under samtliga år i perioden, jämfört med den bedömning som SKR presenterade i december förra året och som ligger till grund för utkastet till ramar. Den senaste skatteunderlagsprognosen vilar på ett samhällsekonomiskt scenario där Sverige når normalkonjunktur 2024.

Prognosen för 2021 pekar mot en stark återhämtning och även under 2022 räknas det med en hög tillväxt, såväl för BNP som för sysselsättningen. Tack vare minskad smittspridning och att en stor del av befolkningen bedöms vara vaccinerad väntas en tilltagande ökning av antalet arbetade timmar under andra halvåret 2021. Inkomster från sjuk- och föräldrapenning bedöms återgå till mer normala nivåer och indexering av pensionsinkomster väntas bli lägre än 2020 samtidigt som arbetslöshetsersättningarna troligen kommer att öka i snabb takt. Sammantaget väntas dock en klar förbättring av skatteunderlagstillsväxten 2021. Under 2022 spås en stor ökning av antalet arbetade timmar. Ökningen av antalet arbetade timmar bedöms fortsätta under 2023 och 2024 om än i något lägre takt och arbetsmarknaden väntas nå konjunkturrell balans 2024.

Jämfört med skatteunderlagsprognosen från december ökar skatteintäkterna med 63 miljoner kronor 2022, 29 miljoner kronor 2023 och 28 miljoner kronor 2024. Det har under senaste åren varit stora svängningar i skatteberäkningarna vilket gör att nivån på kommunens skatteintäkter kan variera mellan de olika prognostillfällena. Med anledning av den kraftiga inbromsningen av ekonomin under 2020 och den stora osäkerhet som råder kring när och i vilken omfattning återhämtning sker är det viktigt med marginaler för att kunna parera svängningar framåt.

Inkomstutjämning

Även inkomstutjämningen har förbättrats för samtliga år till följd av ny befolkningsprognos, vilket ökar intäkterna med 28 miljoner kronor 2022, 37 miljoner kronor 2023 och 52 miljoner kronor 2024. Den 28 april presenterade SCB en befolkningsprognos för åren 2021 och framåt. Den uppdaterade befolkningsprognosen för riket visar på en lägre befolkningsökning än tidigare beräknat, vilket ger en högre medelskattekraft och därmed högre ersättning i inkomstutjämningen. Ökningen av inkomstutjämningen minskar i sin tur regleringsposten med nio miljoner kronor 2022 samt fyra miljoner kronor 2023 och 2024.

I de beräkningar som gjorts utgår vi från kommunens egen befolkningsprognos med en ökning av antalet personer med cirka 950 per år under perioden vilket ligger oförändrat jämfört med bedömningen i december.

Kostnadsutjämning, LSS-utjämning och fastighetsavgift

Prognoserna för kostnadsutjämning, LSS-utjämning och fastighetsavgift har uppdaterats enligt nya uppgifter från SCB som presenterades den 29 april. Gällande kostnadsutjämningen får vi en negativ resultateffekt på två miljoner kronor per år vilket hänger samman med att några av delmodellerna har uppdaterats. Även gällande LSS-utjämningen ger den uppdaterade prognosen en negativ resultateffekt med nära fyra miljoner kronor per år. De uppdaterade prognoserna för fastighetsavgiften ger en förbättrad resultateffekt med knappt tre miljoner kronor per år.

Finansnettot väntas sammantaget förbättras med tio miljoner kronor per år jämfört med tidigare bedömning. Förbättringen hänger samman med att det mycket låga ränteläget väntas bestå ytterligare en tid framåt. Förväntat stigande låneräntor tillsammans med en ökande kommunal nettolåneskuld väntas dock ge ett successivt förändrat finansnetto framåt. Den exakta utvecklingen är mycket osäker. I finansnettot ingår också den tidigare planerade utdelningen från Karlstads Stadshus AB på 40 miljoner kronor år 2023 och 43 miljoner kronor 2024.

Utdelning från bolagskoncernen

Enligt den lag om allmännyttiga kommunala bostadsföretag som infördes 1 januari år 2011 finns större möjligheter än tidigare att dela ut vinster till de kommunala ägarna. Det finns exempelvis möjlighet att föra över hela föregående års vinst till kommunen om pengarna ska användas för åtgärder inom ramen för kommunens bostadsförsörjningsansvar som främjar integration och social sammanhållning eller tillgodoser bostadsbehovet för personer för vilka kommunen har ett särskilt ansvar.

Det finns en stor frihet för kommunen att välja vilka åtgärder som kan finansieras med hjälp av utdelning från bostadsbolaget. Några exempel på områden där Karlstads kommun använder utdelningen till är följande:

- Öppen fritidsverksamhet
- Bostadssociala ändamål
- Feriejobb ungdomar
- Fritidsverksamhet inom äldreomsorgen
- Arbete mot hemlöshet
- Trygghetsvårdar
- Ungdomar som resurs inom äldreomsorgen

Enligt de bedömningar som gjorts överstiger kommunens kostnader för bostadssociala åtgärder vida den föreslagna utdelningen.

Investeringsbudget

Redan i utgångsläget uppgår den beslutade investeringsnivån till drygt 1,2 miljarder kronor 2022, drygt 700 miljoner kronor 2023 och knappt 400 miljoner kronor 2024. Nämndernas investeringsäskande under hela femårsperioden 2022–2026 uppgår till drygt 850 miljoner kronor, där en majoritet avser teknik- och fastighetsnämndens verksamhetsområde. Utöver detta har kommunstyrelsen i samband med långsiktig investeringsplanering godkänt att en rad förstudier för förskolor, skolor och infrastrukturprojekt startar. Processen för långsiktig investeringsplanering har även identifierat omfattande behov längre fram i tiden kopplat till både infrastruktur och lokaler.

Historiskt sett har vi klarat av att investera ungefär 500–600 miljoner kronor per år. De senaste åren har dock inneburit ett trendbrott. Under 2020 investerades det för drygt 1,2 miljarder kronor samtidigt som prognoserna för 2021 pekar på investeringar över 1,4 miljarder kronor. När vi gick in i 2021 hade vi 900 miljoner kronor som återstod av tidigare års investeringsbudget och sammantaget uppgår 2021 års investeringsbudget till drygt 2,2 miljarder kronor.

De investeringsmedel som redan är beviljade fram till 2026 kommer när de är aktiverade att generera kapitaltjänstkostnader på knappt 250 miljoner kronor per år, något som kommer att minska utrymmet till övrig verksamhet inom driften.

SÅ STYRS KARLSTADS KOMMUN

VISIONEN VISAR RIKTNINGEN – ETT BÄTTRE LIV I SOLSTADEN

Karlstads kommuns vision visar vart vi ska färdas tillsammans och ger en gemensam bild av vår framtid. Karlstad ska vara en attraktiv kommun där människor väljer att leva, verka, bo och utvecklas. Vi vill att livet i Karlstad ska vara bättre än på andra platser och vi ska utgå från vad människor behöver för att kunna ha ett bra liv när vi planerar vår verksamhet.

Karlstadsborna ska ha ett tryggt vardagsliv med närhet till arbete, fritid, vatten och grönska. Det ska finnas ett dynamiskt näringsliv och invånarna ska ha tillgång till ett stimulerande arbetsliv och bra utbildningsmöjligheter. Ett stort utbud av aktiviteter ska ge möjlighet till ett aktivt fritidsliv som bidrar till livsglädje. Vi ska ha ett brett kultur- och nöjesliv med puls och dynamik. Den som gillar sport- och idrottsliv ska ha mycket att välja mellan både som publik och utövare.

Här ska finnas ett levande centrum och attraktiva ytterområden med bra kommunikationer. Det ska vara enkelt att ta sig mellan jobb, skola och bostad på ett hållbart sätt. Bostadslivet ska erbjuda bra boendemiljöer för alla, både centralt och på landsbygden. Vi ska ha en bra infrastruktur och utnyttja fördelen av vårt geografiska läge mellan Stockholm, Göteborg och Oslo.

Karlstadsborna ska ha tillgång till god service som ständigt utvecklas och anpassar sig efter invånarnas behov. Alla Karlstadsbor ska bli väl mottagna inom skola, vård och omsorg. Vi möjliggör ett bra liv för alla i livets olika skeenden och ska verka för ökad acceptans, jämställdhet och jämlikhet. Det ska finnas bra utbildningsmöjligheter på alla nivåer som bidrar till kompetensförsörjningen.

Tillsammans bygger vi en både bättre, större och mer hållbar stad där vi säkrar resurser till välfärden. Vår tillväxt ska ske på ett sätt som är ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart. Vi är modiga och innovativa, använder ny teknik och skapar utrymme för både miljö, människor och företag att växa och utvecklas. Här ska allt finnas som behövs för ett bättre liv mitt i vackerheta - med närhet till vatten, natur och livsglädje. Det är det vi menar med "Ett bättre liv i solstaden".

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

God ekonomisk hushållning är en förutsättning och restriktion för vår långsiktiga planering. Vår verksamhet och ekonomi ska vara i ett gott skick både i ett kortare och längre perspektiv, vilket förutsätter ett långsiktigt tänkande. För att säkerställa detta krävs att varje generation står för sina kostnader och att medborgarnas skattepengar används så effektivt som möjligt. All vår verksamhet ska bedrivas med god kvalitet som ständigt förbättras och kvalitetsperspektivet ska genomsyra allt vi gör.

God ekonomisk hushållning konkretiseras genom kommunfullmäktiges beslut om mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning i Karlstads kommun.

Kommunens finansiella mål

För att följa upp det ekonomiska perspektivet har kommunen ett resultatmål och ett mål om vår skuldsättning. Resultatmålet innebär att vi ska redovisa ett positivt resultat som över en femårsperiod minst motsvarar två procent av kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag för samma period. Det andra målet innebär att kommunens totala nettolåneskuld, inklusive kommunens totala pensionsåtagande, inte ska öka.

Kommunens verksamhetsmål

Kommunens verksamhetsperspektiv följs upp genom den strategiska planen. Den strategiska planen består av fyra prioriterade målområden och 21 övergripande mål. För att följa hur de övergripande målen utvecklas finns ett antal indikatorer kopplade till målen.

Kvalitetsarbete och utveckling

Kommunens kvalitetsarbete skapar en kontinuerlig utveckling genom ständiga förbättringar och förnyelse vilket bidrar till att göra verksamheten bättre och att våra resurser används på bästa sätt. Kvalitetsarbetet stödjer genomförandet av vårt grunduppdrag och ser till att vi håller rätt kvalitet i den dagliga verksamheten över tid medan den strategiska planen hjälper oss att lyfta blicken och skapa förändring på längre sikt.

Bedömning av god ekonomisk hushållning

Riktlinjerna för god ekonomisk hushållning anger att avstämningen av de ekonomiska målen ska göras i samband med hantering av budget, reviderad budget, delårsrapport och årsredovisning. I samband med delårsrapport och årsredovisning följs också verksamhetsperspektivet upp genom den strategiska planens övergripande mål. Om kommunkoncernen rör sig i riktning mot strategiska planens övergripande mål och samtidigt har en ordnad ekonomi, då har vi en god ekonomisk hushållning i vår verksamhet.

STRATEGISK PLAN PEKAR UT DE PRIORITERADE MÅLOMRÅDENA

Den strategiska planen hjälper oss att arbeta i visionens riktning. Planen visar våra fyra prioriterade målområden med övergripande mål och hjälper oss att planera vårt arbete och säkerställa att vi gör rätt saker för Karlstadsborna. De övergripande målen ger en vägledning till vad vi vill uppnå inom respektive målområde och alla kommunens verksamheter ska, var och en på sitt sätt, medverka till att de övergripande målen nås. För att följa hur de övergripande målen utvecklas finns indikatorer kopplade till målen. I uppföljningar och fördjupade målanalyser noteras resultat, effekter och framtida utmaningar identifieras. Dessa erfarenheter tar vi med oss när vi i nästa led planerar verksamheten. Kommunen ska växa på ett ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbart sätt där FN:s globala utvecklingsmål, Agenda 2030, är en omvärldsfaktor som är vägledande för kommunens utveckling.

Värdegrunden är vår kompass

Värdegrunden fungerar som en kompass för hur vi ska utföra vårt arbete. Den är hållbar över tid och är den naturliga utgångspunkten för de tjänster och den service som vi erbjuder medborgarna. Värdegrunden är gemensam för alla verksamheter i kommunen och bidrar till att stärka koncernens arbete med att nå visionen. Kvalitet skapas i mötet mellan medarbetare och de vi är till för, Karlstadsborna. Kärnan i vår värdegrund är:

Beskrivning av budgetprocessen

Arbetet med budgetprocessen startar i september då arbetet med omvärldsanalysen startar upp. Detta arbete pågår sedan fram till januari. I november uppdateras de ekonomiska förutsättningarna i form av skatteintäkter, pensioner, finansiella poster med mera. Budgetramarna för barn- och ungdomsnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, vård- och omsorgsnämnden och teknik- och fastighetsnämnden justeras utifrån demografi (förändringar i antal förskolebarn, antal elever samt antal äldre i olika åldersintervall) och kapitaltjänst. Efter detta görs en avstämning mot kommunens ekonomiska mål och utrymmet för kompensation för pris- och löneökningar räknas fram. I december fastställer kommunstyrelsen utkast till ramar som sedan skickas ut till nämnderna. Kommunledningsutskottet beslutar i januari om anvisningar och budgetförutsättningar som sedan skickas ut till nämnderna för yttrande. I april lämnar nämnderna sina budgetskrivelser där de bland annat beskriver hur de ska bidra till de övergripande målen i strategisk plan, vilken verksamhet de kan bedriva inom de föreslagna ramarna samt vilka ytterligare behov de har. Kommunledningskontoret sammanställer och analyserar nämndernas förslag och de ekonomiska förutsättningarna uppdateras enligt nya prognoser. Under maj sker en politisk behandling i kommunledningsutskottet. Kommunstyrelsen lämnar sitt förslag till strategisk plan och budget i början av juni och kommunfullmäktige tar sedan beslut om strategisk plan och budget i mitten av juni.

Efter kommunfullmäktiges beslut arbetar nämnderna med internbudget och verksamhetsplanering inför kommande år.

Beskrivning av uppföljningsprocessen

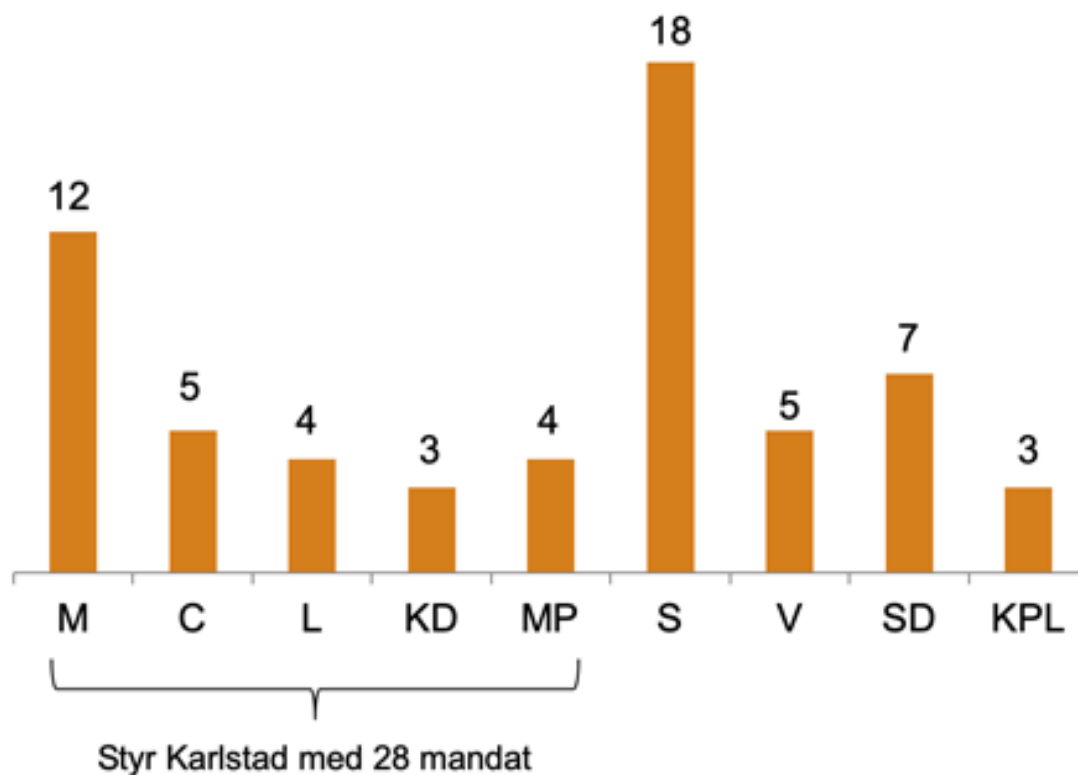
Kommunkoncernens verksamhetsmässiga- och ekonomiska utfall presenteras samlat till kommunfullmäktige tre gånger per år. Efter april månad presenteras en uppföljning med helårsprognos som främst fokuserar på förväntade avvikelser mot de planer som finns. Efter augusti upprättas en delårsrapport som förutom att redovisa ekonomiskt utfall och arbetet inom strategisk plan även innehåller en prognos över utfallet vid årets slut. Efter årets slut upprättas en årsredovisning där det görs en uppföljning av fastställda mål samt en analys av det ekonomiska resultatet på kort och lång sikt.

Kommunfullmäktige och kommunstyrelsen kan också besluta om särskilda verksamhets- och ekonomiuppföljningar för en eller flera nämnder eller styrelser. De helägda bolagens styrelser är på samma vis som kommunens nämnder skyldiga att rapportera avvikelser till moderbolaget. Styrningen av bolagen regleras närmare i kommunens företagspolicy, bolagsordningar och ägardirektiv. Nämnderna och styrelserna har rätt att, inom ramarna för dessa riktlinjer och de beslut som kommunfullmäktige och kommunstyrelsen fattar utifrån dessa, själva lägga upp hur det interna ekonomi- och verksamhetsstyrningsarbetet ska organiseras.

Mandatfördelning

Karlstads kommunfullmäktige har 61 folkvalda ledamöter som är fördelade på de olika partierna. Styret består av Moderaterna med tolv mandat, Centerpartiet med fem mandat, Liberalerna med fyra mandat, Kristdemokraterna med tre mandat och Miljöpartiet med fyra mandat. Tillsammans har styret 28 mandat.

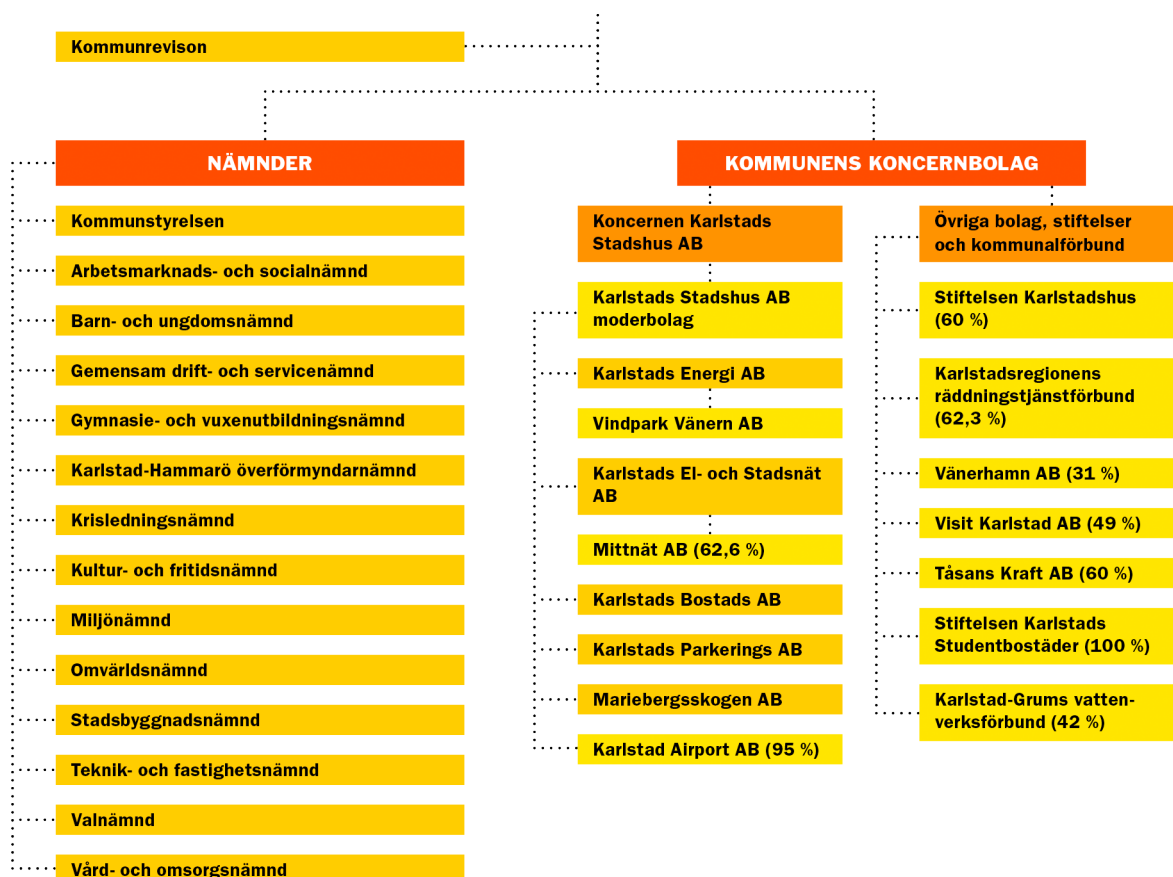
Övriga partier i kommunfullmäktige är Socialdemokraterna med 18 mandat, Vänsterpartiet med fem mandat, Sverigedemokraterna med sju mandat och Karlstads Livskvalitet med tre mandat. Två av Karlstadpartiet Livskvalitets representanter har valt att lämna partiet och är därmed politiskt oberoende.

Koncernen Karlstads kommun

Kommunfullmäktige fattar alla viktiga principbeslut och väljer ledamöter till kommunstyrelsen och kommunens olika nämnder. Kommunfullmäktige beslutar till exempel om vilka nämnder som ska finnas i kommunen, taxor och avgifter, mål för kommunens verksamheter, kommunens budget och kommunalskattens storlek.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

KARLSTADS KOMMUN

Karlstads kommun, kommunledningskontoret, 651 84 Karlstad.
Tel: 054-540 00 00. E-post: karlstadskommun@karlstad.se Webbplats: karlstad.se